SIFATLAR

Kıvırcık saç

Turuncu monitör

Pembe bardak

Kahverengi vazo

Mavi tişört

Lacivert koltuk

SIFATLAR

Varlıkları niteleyen ya da belirten sözcüklere sıfat denir.
Bir isimle kullanılıp isme sorulan soruya cevap verirler.
Mutlaka bir isimden önce gelmesi ve tamlama kurması gerekir.

- NİTELEME SIFATLARI
- BELİRTME SIFATLARI
- İŞARET SIFATI
- SAYI SIFATI
- BELGİSİZ SIFAT
- SORU SIFATI

Şu çocuk neden bana bakıyor?
Mavi kazağımı annem ördü.
En güzel anne benim annemdir.
Uzun ince bir yoldayım.
Bu kalabalık şehir beni boğuyor artık.

Bir sıfat birden fazla ismi niteleyebilir.
Çarşıdan ucuz elma, portakal, havuç aldım.
Birden fazla sıfat bir ismi niteleyebilir.
Temel, mavi gözlü, sarı saçlı, yakışıklı bir gençti.
Sıfat ile nitelediği ismin arasına noktalama işareti konmaz.

NİTELEME SIFATLARI

Varlıkların renklerini, biçimlerini, durumlarını bildiren sıfatlardır.

İsme sorulan “nasıl?” sorusuna cevap verirler.

Uzun paragraf soruları en kolay olanlardır.
Kırmızı gözleri ile etrafa dehşet saçtı.
Telli turnam selam götür sevdiğimin diyarına.
Yürüyen merdivenden aşağıya tükürdü.
Keskin sirke küpüne zarar verir.
Nemli gözleri, ağladığına işaretti.
Sessiz gemi ufka açılan bir yolcudur.
Yalnız çobanın dostu yanındaki koyundur.

BELİRTME SIFATLARI

Varlıkları çeşitli yollarla belirten sıfatlardır.

Dörde ayrılır.

- İşaret Sıfat
- Sayı Sıfat
- Belgisiz Sıfat
- Soru Sıfatı

BELİRTME SIFATLARI

İŞARET SIFATI

İsmin bildirdiği varlığı, işaret yoluyla belirten sıfatlardır.
Bu, Şu, O, Öteki, Beriki, Öbür, Öyle, Şöyle, Böyle, Diğer

Şu çocuğu bir yerden gözüm ısırıyor.
Bu evden hayır gelmez.
O insanlar bize uygun değiller.
Diğer öğrenciler daha çalışkandı.
Gideceğimiz yer yolun diğer tarafında kaldı.
Kolu bu tarafa değil diğer tarafa çevirmelisin.
Bu romanda anlatamadığımı diğer kitapta anlatmalıyım.
Aradığın eşyalar diğer balkonda olabilir.
Sen benim diğer yarımsın.

Önemli
"Bunlar, Şunlar, Onlar" sözcükleri sıfat olarak kullanılmaz.
Çünkü çekim eki almışlardır.

SAYI SIFATI

Varlıkları nicelik (sayısal özellikleri) yönüyle belirten sıfatlardır.
Asıl sayı sıfatı, sıra sayı sıfatı, kesir sayı sıfatı, üleştirme sayı sıfatı olmak üzere dörde ayrılır.

Bir armut aldım.
(Asıl sayı sıfatı, varlığın kaç tane olduğunu bildirir. Doğal sayılarla ifade edilir.)
Birinci armudu sen ye ikinci armut benim.
(Sıra sayı sıfatı, varlığın sırasını bildirir.)
Yarım armut bana yeterli.
(Kesir sayı sıfatı, varlığın sayısını kesir sayıları kullanılarak bildirir.)
Birer armut paylaştık.
(Üleştirme sayı sıfatı, varlığın kaçar ayrıldığını bildirir.)

BELİRTME SIFATLARI

BELGİSİZ SIFAT

Belirttikleri ismin özelliklerini tam olarak veremeyen sıfatlardır. Belirsizlik söz konusudur.
Her, bir, hiçbir, birkaç, bütün, kimi, birtakım, nice, başka, birçok, tüm, az, çok, bazı...

Kimi zaman ben onu anlayamam kimi zaman o beni.
Her canlı ölümü tadacaktır.
Başka soru yok mu çözelim ?
Seçimlerde hür vatandaşlık hakkını kullanan hiçbir seçmen ceza görmez.
Her kitabı yok satıyordu.

“Bir” sözcüğü asıl sayı sıfatı olarak da, belgisiz sıfat olarak da kullanılabilir.

Bir elma yedim. (Asıl sayı sıfatı)
Bir gün sen de anlarsın. (Belgisiz sıfat)(“Herhangi” anlamında kullanılmış)

SORU SIFATI

Varlıkları soru yoluyla belirten sıfatlardır.

Nasıl?, kaç?, hangi?, ne kadar?, kaçıncı?, kaçar?, ne?

İsimlerin miktarını, şeklini ve genel özelliklerini öğrenmek için doğrudan isme yöneltilen sorulara, soru sıfatı denir. Örneğin ''Kaç kitap'' sorusundaki ''kaç'' kelimesi soru sıfatıdır. Çünkü mevcut kitapların kaç adet olduğunu öğrenmek için sorulmuştur.

Nasıl bir ev bakmıştınız?
Kaç öğrenci ödevini yapmadı?
Bu bilgiyi hangi makaleden öğrendin?
Ne kadar yemek yedin?
Kaçıncı bilet size ayrılmıştı?
Yarışmayı kaçar puanla bitirdiniz?

UNVAN SIFATLARI

İnsanların rütbesini, lakabını ya da sosyal durumunu bildiren sözcükler, isimle beraber kullanılırsa, unvan sıfatı olur.

Unvan sıfatları isimden önce de sonra da gelebilir.

Gazi Mustafa Kemal
Gizem Hanım
Emek Bey
Yüzbaşı Mahmut
Hüseyin Dayı
Kel Mahmut
Güdük Necmi
İnek Şaban

Unvan sıfatları büyük harfle başlar.

SIFATLARDA PEKİŞTİRME

PıRaSaM

Sarı	Sa-p-sarı
Beyaz	Be-m-beyaz
Temiz	Te-r-temiz
Katı	Ka-s-katı

Kaskatı kalbi bir çocuğu üzecek kadar soğuk.
Sapsarı dişleri ile bana gülümsedi.
Bembeyaz gelinliğini görünce babası ağladı.
Tertemiz kalbi vardı yavrucağın.

SIFATLARDA KÜÇÜLTME

" -cik, -ce, -cek, -imsi, -imtrak, -su "

Ufacık arabası ile yola koyuldu.
Kalınca sopa ellerine ufak kalmıştı.
Yeşilimsi boyayla evi bir güzel boyadı.
Sarımtrak gözleri korku doluydu.
Çocuksu elleriyle ellerimi tutunca dayanamadım.

ADLAŞMIŞ SIFAT

Niteleme sıfatları, çekim eki alarak veya almadan, niteledikleri ismin yerine geçecek şekilde kullanılabilir. Bu sözcüklere “adlaşmış sıfat” denir.

Yaramaz bugün de ortalığı birbirine kattı. (yaramaz çocuk)
Yaşlı ne istediğini bilendir. (yaşlı insan)
Kısaları buradan götür. (kısa paça, kısa çubuk, kısa örtü)
Genç, adama bir şeyler anlatıyordu. (genç adam)
Yoksullara yardım etmek büyük bir erdemdir. (yoksul insanlar)
Mavileri almak istiyorum. (mavi elbise, mavi kalem)
Cesurlar her zaman takdir edilirler. (cesur insanlar)